VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

E 132/2021 vp –
Alustavia ennakkovaikuttamislinjauksia perustuen komission kestävän rahoituksen asiantuntijatyöryhmän raporttiin (tuleva taksonomian neljän ympäristötavoitteen delegoitu säädös)

Milla Kouri, neuvotteleva virkamies
8.2.2022

Taksonomia-asetus ((EU) 2020/852)

- Taksonomia-asetuksessa määritetään luokitusjärjestelmän ympäristötavoitteet, yleiset periaatteet ja tiedonantovelvoitekehikko.
- Eri taloudellisten toimintojen tekniset arviointikriteerit taas määritetään alemman tasoisessa lainsäädännössä, komission delegoiduissa säädöksissä.
  - Asetuksen 19 artiklassa määritetään tarkat rajat teknisille arviointikriteereille. Teknisten arviointikriteerien tulee olla selkeät ja ymmärrettävät, jotta ympäristöammattilaisten lisäksi yritykset ja rahoitusalan ammattilaiset ymmärtävät niitä. Lisäksi niiden on oltava tieteelliseen näyttöön perustuvia ja teknologianeutraaleja.

EU:n kestävän rahoituksen taksonomia

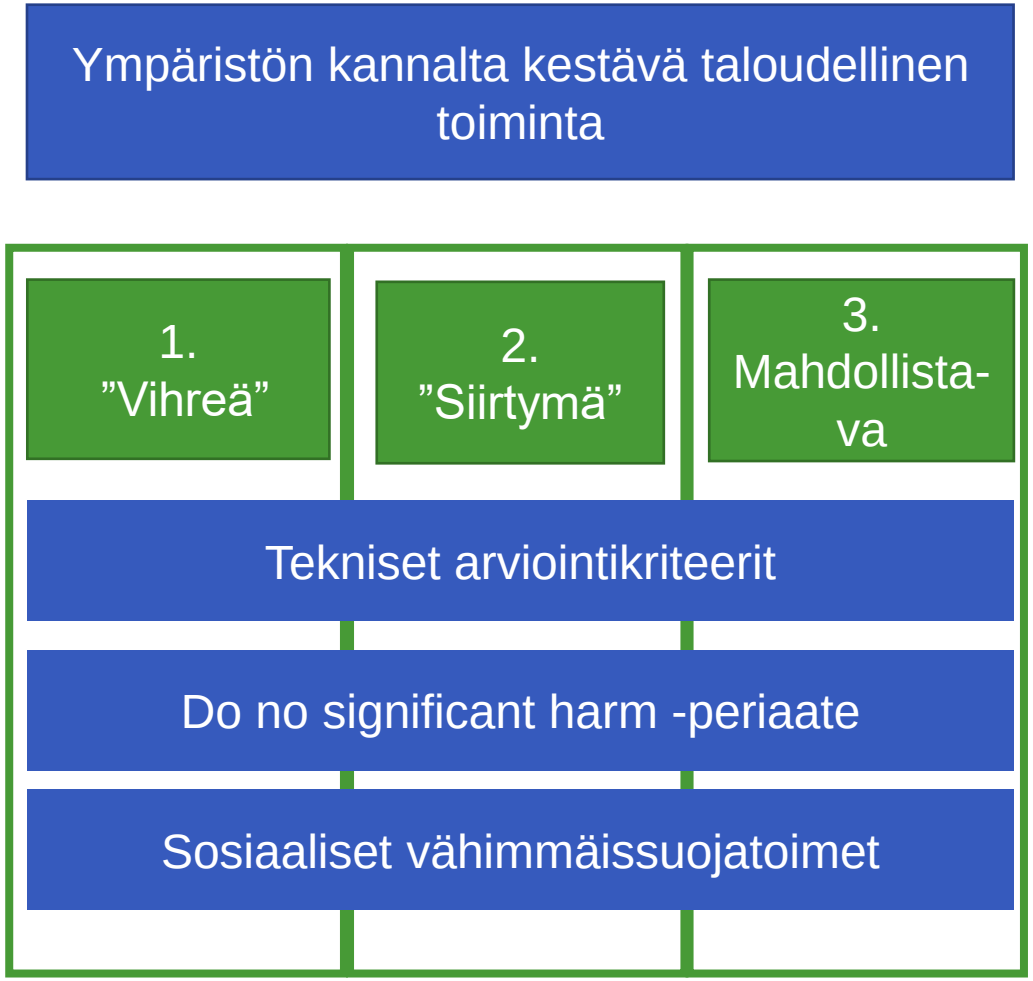
- Kuusi ympäristötavoitetta:

  - **1. ilmastonmuutoksen hillintä**
  - **2. ilmastonmuutokseen sopeutuminen**

  - **3. vesivarojen ja merten tarjoamien luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu**
  - **4. siirtyminen kiertotalouteen**
  - **5. ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen**
  - **6. biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen**

Taksonomia-asetus

- Taksonomian mukainen toiminta voi suoraan merkittävästi edistää ympäristötavoitetta tai olla ns. mahdollistava toiminta (*enabling activity*), joka mahdollistaa tavoitetta suoraan edistävän toiminnan.
- Lisäksi ilmastonmuutoksen hillinnän toimet sisältävät myös ns. siirtymätoimia (*transitional activity*), jotka ovat taksonomian osa vain rajatun ajan tukien ilmastosiirtymää.
- Yksikään taksonomian mukainen toimi ei saa aiheuttaa merkittävää haittaa yhdellekään ympäristötavoitteista (*do no significant harm principle*). Lisäksi jokaisen taksonomian mukaisen toimen on täytettävä sosiaaliset vähimmäissuojatoimet.
  - Nämä ehdot tarkoittavat sitä, että vaikka toiminta olisi ympäristötavoitetta tukeva toiminta, mutta se aiheuttaa merkittävää haittaa jollekin ympäristötavoitteelle tai rikkoo esimerkiksi ihmisoikeuksia, ei se voisi olla taksonomian mukainen.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Taksonomia-asetuksen tiedonantovelvoitteet

- Finanssimarkkinatoimijoiden tiedonantovelvoitteet
  - Tuotekohtaista raportointia taksonomian mukaisuudesta
  - Finanssimarkkinatoimijan ja rahoitustuotteen määritelmät: tiedonantovelvoiteasetus (SFRD ((EU) 2088/2019)
- Yli 500 työntekijän PIE-yhteisöjen tiedonantovelvoitteet
  - Instituutiokohtaista raportointia taksonomian mukaisuudesta
  - PIE-yhteisön määritelmä tulee muun kuin taloudellisen tiedon direktiivin (ns. NFRD) 19 a ja 29 a artiklasta.
    - EU:ssa on parhaillaan neuvotteluissa yritysten raportointia koskeva direktiivi (CSRD) (U 29/2021 vp), jossa tullaan todennäköisesti laajentamaan NFRD:n soveltamisalaa
  - Suomessa PIE-yhtiöitä ovat pörssiyhtiöt, luottolaitokset ja vakuutusyhtiöt (sis. työeläkelaitokset)

Raportin ja sen liitteen sisältö

Prosessi

- Kestävän rahoituksen foorumi julkaisi elokuussa 2021 raportin, joka sisälsi aihioita taksonomian seuraaviksi teknisiksi kriteereiksi
  - Raportin päätavoite oli sisältää muiden ympäristötavoitteiden kuin ilmastotavoitteiden alaisia toimintoja, mutta se sisältää myös joitakin uusia ehdotuksia myös ilmastotavoitteiden alaisiksi toiminnoiksi.
- Raportin pohjalta on valmisteltu E 132/2021 vp ja sen mukaisilla ennakkovaikuttamislinjauksilla on tarkoitus vaikuttaa tulevaan delegoituun säädökseen.
- Komissio julkaissee luonnoksen delegoidusta säädöksestä keväällä tavoitteenaan julkaista delegoitu säädös kesällä.
  - Delegoidun säädöksen julkaisun jälkeen se tulee neuvostolle ja Euroopan parlamentille hyväksyttäväksi. (4 kk (+2 kk) hyväksymisperiodi)
  - Taksonomia-asetuksen mukaan näitä teknisiä arviointikriteerejä tulisi soveltaa 1.1.2023 alkaen.

Raportin sisältö

- Raportti koostuu raportista ja 1000-sivun liitteestä, joka sisältää aihiot teknisiksi arviointikriteereiksi
- Raportti sisältää aihioita teknisiksi arviointikriteereiksi 103 taloudelliselle toiminnolle.
- Raportin taloudelliset toiminnot jakautuvat ympäristötavoitteiden osalta seuraavalla tavalla:
  - 5 ilmastonmuutoksen hillinnälle
  - 12 ilmastonmuutokseen sopeutumiselle
  - 8 vesiverojen ja merten luonnonvarojen kestävälle käytölle ja suojelulle
  - 27 kiertotalouteen siirtymiselle
  - 37 ympäristön pilaantumisen ehkäisemiselle ja vähentämiselle
  - 14 biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelulle ja ennallistamiselle.

Sektorit, joille esitetään taloudellisia toimintoja ja kriteereitä

- Maatalous, metsätalous ja kalastus
- Tuotanto
- Energia
- Maa- ja vesirakentaminen
- Kiinteistöala
- ICT
- Katastrofiriskien hallinta
- Liikenne
- Palauttamistoimet
- Matkailu
- Vesi- ja jätehuolto
- Palvelut

Kaivosteollisuuden kriteerejä mietittiin, mutta raportin mukaan ne tarvitsevat vielä lisää tarkastelua

(The three activities are:
- Mining and quarrying (NACE code 07, 08, 09)
- Manufacture of basic metals (NACE code 24)
- Manufacture of non-metallic mineral products (NACE code 23)

Liikennesektorin toiminnot

- Vesiliikenne
  - Kuusi toimintoa: teknisiä arviointikriteerejä on rahti- ja matkustajaliikenteelle (8.1-8.6)
  - Toiminnot on eritelty rahti- ja matkustajaliikenteen, meri- ja sisävesiliikenteen sekä uudis- ja muutosrakennusten välillä.
  - Toiminnot edistävät pilaantumisen ehkäisyn ympäristötavoitetta.
- Joukko- ja tieliikenne
  - Kaksi toimintoa: julkinen liikenne (8.7) sekä moottoripyörät, henkilöautot ja pakettiautot (8.8)
  - Toiminnot edistävät pilaantumisen ehkäisyn ympäristötavoitetta
- Lentoliikenne
  - Kolme toimintoa: lentokoneiden valmistus (8.9), matkustajalentoliikenne (8.10) ja lentokenttien maatoiminnot (8.11)
  - Toiminnot edistävät ilmastonmuutoksen hillinnän ympäristötavoitetta

ICT-sektorin toiminnot

- satelliittidataa hyödyntävät digitaaliset ratkaisut,
  - jotka mahdollistavat ilmastonmuutoksen hillitsemisen (6.1),
  - jotka mahdollistavat ilmastonmuutokseen sopeutumisen (6.2),
  - jotka mahdollistavat luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien seurannan ja ennallistamisen (6.3)
  - jotka mahdollistavat ympäristön pilaantumisen ehkäisyn ja valvonnan (6.4),
  - jotka mahdollistavat makeiden vesien ja merien resurssien kestävän käytön ja suojelun (6.5),
- dataan perustuvat ratkaisut, jotka voivat pidentää hyödykkeiden käyttöikää, antaa tietoja materiaalien ja tuotteiden arvoketjuista tai antaa tuotesuunnittelijoille mahdollisuuden vaikuttaa merkittävästi kiertotalouteen (6.6.),
- dataan perustuvat ratkaisut, jotka mahdollistavat vesien laadun ja niukkuuden kartoittamisen ja valvonnan sekä vesivarojen tehokasta käyttöä ja käsittelyä edistävät laitteet (6.7)

Valtioneuvoston kanta

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Yleiskanta (tiivistys, kanta kokonaisuudessaan E-kirjeessä)

- Pidetään hyvänä, että ympäristötavoitteiden mukaisiin toimiin ohjataan rahoitusta. Lisäksi tuodaan esille, että kestävän rahoituksen toimien ja siten myös taksonomian tulisi olla johdonmukaisia keskenään ja muiden EU-kehikoiden kanssa.
- Taksonomian teknisten arviointikriteerien pitäisi täyttää niille taksonomia-asetuksessa asetetut vaatimukset koskien esimerkiksi ympäristötavoitteiden merkittävää edistämistä ja teknologianeutraaliusperiaatteen toteutumista. Teknisten arviokriteereiden tulisi olla tarkoituksenmukaisia, helppokäyttöisiä, ymmärrettäviä, yksitulkintaisia ja tieteelliseen tutkimustietoon perustuvia.
- Taksonomian ja sen teknisten arviointikriteerien on tarve muodostaa johdonmukainen kokonaisuus. Suomi pitää tärkeänä, että taksonomian taloudelliset toiminnot muodostaisivat mahdollisimman kattavan kokonaisuuden.
- Suomi pitää tärkeänä, että delegoituihin säädöksiin liittyvä valmistelu on läpinäkyvää ja työssä kuultaisiin monipuolisesti asiantuntijoita sekä tiedotettaisiin ajantasaisesti.

Sektorikannat (tiivistys, kanta kokonaisuudessaan E-kirjeessä)

- Maataloudelle, metsätaloudelle, kalastukselle, energialle ja liikenteelle on muodostettu tarkentavat sektorikannat.
  - Maatalous: Mm. tarve huomioida EU:n yhteisen maatalouspolitiikan ratkaisut sekä luonnonolosuhteet.
  - Metsätalous: Metsäpolitiikan tulisi pysyä jatkossakin kansallisen päätäntävallan piirissä. Kriteerien tulisi huomioida erilaiset luonnonolosuhteet. Täten niiden ei tulisi olla liian yksityiskohtaisia.
  - Kalastus: Pidetään osaa arviointikriteereistä hyvinä ja perusteltuina. Olisi kuitenkin mm. tarve huomioida jäsenvaltioiden erilaiset luonnonolosuhteet ja kalastuskäytännöt.
  - Energia: Vesivoimaloiden osalta tarve huomioida laitoskohtaiset olosuhteet ja vesienhoidon ympäristötavoitteet. Luonnon monimuotoisuuden tavoitteen kriteerit eivät tule olemaan ensisijainen sovellusvaihtoehto bioenergialla. Ydinjätteen loppusijoitukselle tulisi valmistella kriteerit.
  - Liikenne: Puutavaran kuljetusta merirahtina ei pitäisi sulkea taksonomian ulkopuolelle. Joukko- ja tieliikenteen kriteerien tulisi mahdollistaa myös mm. biokaasu ja nestemäiset biopolttoaineet.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!